

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Соціологія культури

підготовки бакалавр

спеціальності 054 Соціологія

освітньої програми (спеціалізації)

1. Управління соціальною сферою.
2. Соціальна безпека

Програма навчальної дисципліни «СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ» підготовки бакалавра, галузі знань 0301 Соціально-політичні науки спеціальності 054 Соціологія за освітньою програмою 6 030101 Соціологія

Розробник: Досмук В.В., старший викладач кафедри загальної і соціальної психології та соціології, кандидат соціологічних наук

Рецензент: Опейда Л.М., доцент кафедри філософії та релігієзнавства, кандидат філософських наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної та соціальної психології і соціології

протокол № 3 від 02.10.2017 р.

Завідувач кафедри: (підпис) (Засекіна Л.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету _____

протокол № 2 від 04.10.2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (підпис) (Іванашко О.С.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 3
		Семестр п'ятий
		Лекції 54 год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні 24 год. Індивідуальні - год.
ІНДЗ: €		Самостійна робота 58 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Курс дає уявлення про особливості соціологічного підходу до аналізу культури, соціальних форм її існування і розвитку, соціальні функції культури, з одного боку, та показує специфіку соціології культури як напряму соціологічних досліджень. В даному курсі розглядаємо соціологію культури в якості метасоціологічної дисципліни, в рамках структурно-функціонального та системного підходів, мотивуючи свою точку зору тим, що кожний елемент соціальної реальності має культурну складову, до якої б сфери – економічної, політичної, духовної – він не належав.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- оволодіти категоріальним апаратом соціології культури;
- ознайомитися із основними соціологічними теоріями, які аналізують культуру як соціальний феномен;
- вміти застосовувати методи збору соціологічної інформації для дослідження культурних явищ та процесів;
- забудуть світоглядного сприйняття культури як елемента соціальної реальності, що стосується різних сфер діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та історичні аспекти становлення соціології культури					
Тема 1. Культура як соціальне явище		4	2	6	
Тема 2. Основні елементи культури		4	2	5	2
Тема 3. Види, форми та типи культури		8	4	5	2
Тема 4. Типи культури в концепціях П. Сорокіна, Л. Іоніна		4	2	6	
Тема 5. Проблеми культури в творчості Г. Зіммеля, М. Вебера, К. Манхейма		6	2	6	
Разом за модулем 1		26	12	28	4
Змістовий модуль 2. Соціологія культури в контексті сучасних соціальних змін та процесів					
Тема 6. Культура і соціальні зміни		6	4	6	
Тема 7. Культура і особистість		4	-	6	
Тема 8. Культура і соціальна структура		6	2	6	
Тема 9. Культурні аспекти глобалізації		6	2	6	2
Тема 10. Соціальні суб'єкти культурної творчості		6	4	6	2
Разом за модулем 2		28	12	30	4
Всього годин:		54	24	58	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- 1. Проаналізувати тексти класиків-соціологів: Зиммель.Г. Избранное. / Г. Зиммель // Философия культуры. Том 1. — М.: Юрист, 1996. — 671 с; Вебер М. Наука как призвание и профессия // М. Вебер. Избранные произведения. — М.: Прогресс, 1990; Манхейм К. Избранное: / К. Манхейм Социология культуры. М.; СПб.: Университетская книга, 2000. - 501 с.; Сорокин П. А. Социальная и культурная динамика / П. Сорокин // Человек. Цивилизация. Общество / Общ. ред., сост. и предисл. А. Ю. Согомонов: Пер. с англ. — М.: Политиздат, 1992.
- 2. Підібрати зразки масової та елітної культури та охарактеризувати їх з точки зору структури, значення та ролі в суспільному розвитку.
- 3. Підібрати та охарактеризувати різні музичні жанри в контексті вираження культурної, національної, релігійної тощо ідентичності.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) Навчальною програмою передбачено виконання студентами ІНДЗ у формі есе об'ємом до 5 ст. Головний акцент есе переноситься на довільне висловлення власної точки зору на ті чи інші культурні події чи явища, а також творчий підхід до виконання завдання. ІНДЗ максимально оцінюється у 10 балів.

1. Предметна область вивчення соціології культури.
2. Культурне різноманіття в контексті глобалізаційних викликів.
3. Політичний міф з точки зору соціології культури.
4. Культурний чинник у формуванні соціальної структури суспільства.
5. Ментальність – ознака традиційності чи сучасності?
6. Субкультури: їх роль у сучасному культурному просторі.
7. Традиція в контексті культурного розмаїття.
8. Поняття стереотипу в культурі.
9. Елементи культури в контексті об'єднання сучасних суспільств.
10. Форми прояву індивідуальності і культура.
11. Актуальні емпіричні дослідження соціології культури.
12. Фундаментальні характеристики культури.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за: 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів); 2) виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 10 балів); 3) модульні контрольні роботи (максимум 60 балів). По завершенні курсу – письмовий екзамен.

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)										Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2					Модуль 3			
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	10	30	30	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6				

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 - 74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александер Дж. Обещание культурной социологии: технологический дискурс и сакральная и профанная информационные машины / Дж. Александер// Контексты современности – II. Хрестоматия. Казань. Изд-во Казанского университета. 2001
2. Бауман З. Социологическая теория постмодерна / З. Бауман // Контексты современности: актуальные проблемы общества и культуры в западной социологической теории. Хрестоматия. Казань. 2000
3. Бергер П. Культурная динамика глобализации / П. Бергер // Многоликая глобализация. Культурное разнообразие в современном мире. М., 2004
4. Бергер П. Социальное конструирование реальности / П. Бергер, Т. Лукман М., 1995.
5. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн. - СПб., 2001.
6. Вебер А. Избранное: Кризис европейской культуры / А. Вебер. - СПб., 1999.
7. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма / М. Вебер // Избранные произведения. М.. 1990.
8. Гирц К. Влияние концепции культуры на концепцию человека / К. Гирц // Антология исследований культуры. - Т.1. - СПб., 1997.
9. Иноземцев В.Л. Постиндустриальный мир Д.Белла // Д. Белл Грядущее постиндустриальное общество. М., 1999
10. Ионин Л.Г. Социология культуры: путь в новое тысячелетие / Л. Г. Ионин - М., 2000.
11. Коган Л. Исследование культуры в парадигме культурной коммуникации / Л. Коган // Социология в России. Под ред. В.А. Ядова. М.. 1998.
12. Козер Л. Мастера социологической мысли. Идеи в историческом и социальном контексте / Л. Козер. - М., 2006.
13. Крейн Д. Социология культуры: вызов социологии как дисциплине / Д. Крейн // Контексты современности – 1. Казань. 2000.

14. Левикова С.И. Молодежная субкультура / С.И. Левикова. - М., 2004
15. Манхейм К. Эссе о социологии культуры/ К. Манхейм // Избранное. Социология культуры. М., - СПб., 2000.
16. Манхейм К. Человек и общество в эпоху преобразований / К. Манхейм // Диагноз нашего времени. - М., 1994.
17. Мёрдок Дж. Фундаментальные характеристики культуры / Д. Мердок // Антология исследований культуры. – Т.1. - СПб.,1997.
18. Минюшев Ф.И. Социология культуры / Ф.И. Минюшев. - М., 2004.
19. Согомонов А. Социология культуры: теоретический аспект / А. Согомонов // Социология в России. Под ред. В.А.Ядова. - М., 1998.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

Програмою передбачено екзамен у письмовій формі.

1. Поняття культури.
2. Об'єкт та предмет соціології культури.
3. Соціальні функції культури.
4. Поняття субкультури та контркультури.
5. Соціологія культури К. Манхейма.
6. Типи культури за П. Сорокіним.
7. Структура культури.
8. Мова як елемент культури.
9. Культурна динаміка (П. Сорокін).
10. Міф та ідеологія.
11. Основні форми культури: елітарна, народна, масова.
12. Внутрішня різноманітність культури (матеріальна та духовна культури).
13. Функції та особливості масової культури.
14. Типологія культури Л.Г. Юніна.
15. Етноцентризм та культурний релятивізм.
16. Культурний шок: поняття, чинники, способи подолання.
17. Культура і цивілізація.
18. Дослідження культури на поч. ХХ ст. (О.Шпенглер, М.Данилевський, А.Тойнбі).
19. Традиційна та сучасна культура: головні відмінності.
20. Модернізація як перехід від традиційної до сучасної культури.